

รายวิชา คณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค15101 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง การหาตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์
การบวก การลบ การคูณ การหารทศนิยม

ครูผู้สอน ครูพงศธร รอดจินดา

การหาตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์
การบวก การลบ การคูณ การหารทศนิยม

ทบทวนความสัมพันธ์
ระหว่างการบวกและ
การลบจำนวนนับ

พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประโยคสัญลักษณ์การบวกและการลบจำนวนนับ

$$27 + 39 = 66$$

$$66 - 27 = 39$$

$$66 - 39 = 27$$

นำ 27 บวกด้วย 39 ได้ผลบวกเป็นจำนวนใด (66)

นำ 66 ลบด้วย 27 ได้ผลลบเป็นจำนวนใด (39)

นำ 66 ลบด้วย 39 ได้ผลลบเป็นจำนวนใด (27)

สังเกตประโยคสัญลักษณ์การบวกและการลบ

ผลบวกของสองจำนวนใดเมื่อลบด้วยจำนวนใด
จำนวนหนึ่งในสองจำนวนนั้น
จะได้ผลลบเป็นจำนวนที่เหลือ

พิจารณาประโยคสัญลักษณ์ $15 + 37 = 52$

จากประโยคสัญลักษณ์การบวกที่กำหนดให้จะได้ 52 เป็นผลบวกของ 15 กับ 37

ดังนั้น $52 - 37$ จะได้ 15
 $52 - 15$ จะได้ 37

กล่าวคือ $15 + 37 = 52$

$$52 - 37 = 15$$

$$52 - 15 = 37$$

ทบทวนความสัมพันธ์
ระหว่างการคูณและ
การหารจำนวนนับ

พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประโยคสัญลักษณ์การคูณและการหารจำนวนนับ

$$3 \times 5 = 15$$

$$15 \div 3 = 5$$

$$15 \div 5 = 3$$

นำ 3 คูณด้วย 5 ได้ผลคูณเป็นจำนวนใด (15)

นำ 15 หารด้วย 3 ได้ผลหารเป็นจำนวนใด (5)

นำ 15 หารด้วย 5 ได้ผลหารเป็นจำนวนใด (3)

สังเกตประโยคสัญลักษณ์การคูณและการหาร

ผลคูณของสองจำนวนใด เมื่อหารด้วยจำนวนใด

จำนวนหนึ่งในสองจำนวนนั้น

จะได้ผลหารเป็นจำนวนที่เหลือ

สังเกตประโยคสัญลักษณ์ $9 \times 2 = 18$

จากประโยคสัญลักษณ์การคูณที่กำหนดให้จะได้ 18 เป็นผลคูณของ 9 กับ 2

ดังนั้น $18 \div 9$ จะได้ 2
 $18 \div 2$ จะได้ 9

กล่าวคือ $9 \times 2 = 18$

$$18 \div 9 = 2$$

$$18 \div 2 = 9$$

จุดประสงค์การเรียนรู้

หาค่าของตัวไม่ทราบค่าจากประโยคสัญลักษณ์ การบวก การลบ การคูณ และการหารโดยใช้ความสัมพันธ์ระหว่าง การบวก การลบ การคูณ และการหาร พร้อมทั้งให้เหตุผล ในการสนับสนุนแนวคิดของตนเองได้อย่างสมเหตุสมผล

พิจารณาประโยคสัญลักษณ์การบวกและการลบทศนิยม

$$1.5 + 3.7 = 5.2$$

$$5.2 - 1.5 = 3.7$$

$$5.2 - 3.7 = 1.5$$

นำ 1.5 บวกด้วย 3.7 ได้ผลบวกเป็นจำนวนใด (5.2)

นำ 5.2 ลบด้วย 1.5 ได้ผลลบเป็นจำนวนใด (3.7)

นำ 5.2 ลบด้วย 3.7 ได้ผลลบเป็นจำนวนใด (1.5)

สังเกตความสัมพันธ์ระหว่างประโยคสัญลักษณ์การบวกและการลบที่นิยม

การบวกและการลบที่นิยม

มีความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและ

การลบเช่นเดียวกับจำนวนนับ

การหาตัวไม่ทราบค่าจากประโยคสัญลักษณ์การบวก

$$\square + 3.9 = 10.2$$

จำนวนใดบวก 3.9 ได้ผลลัพธ์ 10.2

นักเรียนมีวิธีการหาจำนวนที่แทน \square ได้อย่างไร

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและการลบ

$$\square + 3.9 = 10.2$$

วิธีคิด เนื่องจาก $\square + 3.9 = 10.2$

$$\square = 10.2 - 3.9$$

$$\square = 6.3$$

จำนวนที่แทน \square คือ 6.3

ตอบ ๖.๓

ตรวจสอบคำตอบ

นำ 6.3 ไปบวก 3.9 จะได้ 10.2

ดังนั้น $\boxed{6.3} + 3.9 = 10.2$

และ 6.3 เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

การหาตัวไม่ทราบค่าจากประโยคสัญลักษณ์การลบ

$$10.85 - \square = 2.46$$

10.85 ลบด้วยจำนวนใดได้ผลลัพธ์เป็น 2.46

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและการลบ

$$10.85 - \square = 2.46$$

วิธีคิด เนื่องจาก $10.85 - \square = 2.46$

$$10.85 = 2.46 + \square$$

$$10.85 - 2.46 = \square$$

$$8.39 = \square$$

$$\square = 8.39$$

ตอบ ๘.๓๙

ตรวจสอบคำตอบ

นำ 8.39 ไปลบออกจาก 10.85 จะได้ 2.46

$$\text{ดังนั้น } 10.85 - \boxed{8.39} = 2.46$$

และ 8.39 เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

พิจารณาประโยคสัญลักษณ์การคูณและการหารทศนิยม

$$1.5 \times 2 = 3.0$$

$$3.0 \div 2 = 1.5$$

นำ 1.5 คูณด้วย 2 ได้ผลคูณเป็นจำนวนใด (3.0)

นำ 3.0 หารด้วย 2 ได้ผลหารเป็นจำนวนใด (1.5)

$$1.5 \times 2 = 3.0$$

$$3.0 \div 2 = 1.5$$

สังเกตความสัมพันธ์ระหว่างการคูณและการหาร
สรุปได้ว่า ผลคูณของทศนิยมคูณกับจำนวนนับเมื่อ
หารด้วยจำนวนนับนั้นจะได้ผลหารเท่ากับทศนิยม
ที่นำมาคูณกับจำนวนนับนั้น

การหาตัวไม่ทราบค่าจากประโยคสัญลักษณ์การคูณ

$$\square \times 5 = 104$$

จะหาตัวไม่ทราบค่าจากประโยคสัญลักษณ์การคูณได้อย่างไร

(ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณและการหาร)

$$\square \times 5 = 104$$

วิธีคิด

เนื่องจาก $\square \times 5 = 104$

$$\square = 104 \div 5$$

$$\square = 20.8$$

จำนวนที่แทน \square คือ 20.8

ตอบ

๒๐.๘

ตรวจสอบคำตอบ

เนื่องจาก $20.8 \times 5 = 104$

ดังนั้น จำนวนที่คุณคูณกับ 5 ได้ 104 คือ 20.8

และ 20.8 เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

การหาตัวไม่ทราบค่าจากประโยคสัญลักษณ์การหาร

$$\square \div 4 = 6.12$$

จะหาตัวไม่ทราบค่าจากประโยคสัญลักษณ์การหารได้อย่างไร

(ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณและการหาร)

$$\square \div 4 = 6.12$$

วิธีคิด

เนื่องจาก

$$\square \div 4 = 6.12$$

$$\square = 6.12 \times 4$$

$$\square = 24.48$$

จำนวนที่แทน

$$\square \text{ คือ } 24.48$$

ตอบ

๒๔.๔๘

ตรวจสอบคำตอบ

นำ 4 ไปหาร 24.48 จะได้ 6.12

ดังนั้น $24.48 \div 4 = 6.12$

และ 24.48 เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มตาม Gang Of Four
2. ให้แต่ละกลุ่มหาจำนวนที่แทน จาก ประโยคสัญลักษณ์ที่กำหนดโดยจับฉลาก กลุ่มละ 1 ข้อ
3. เมื่อทำเสร็จแล้วให้นักเรียนส่งตัวแทน มานำเสนอผลงาน

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มหาจำนวนที่แทน จากประโยคสัญลักษณ์ที่กำหนด โดยจับฉลากกลุ่มละ 1 ข้อ
2. นักเรียนออกมานำเสนอผลงาน

หาจำนวนที่แทน

$$1. 12.3 + \square = 15.9$$

$$2. \square - 0.52 = 3.1$$

$$3. 3 \times \square = 7.2$$

$$4. \square \div 2 = 11.5$$

$$1. 12.3 + \square = 15.9$$

วิธีคิด เนื่องจาก $12.3 + \square = 15.9$

$$\square = 15.9 - 12.3$$

$$\square = 3.6$$

จำนวนที่แทน \square คือ 3.6

ตอบ ๓.๖

แบบฝึกหัด 2.27

แบบฝึกหัด 2.27

1 หาจำนวนนับที่แทน \square

ตัวอย่าง $\square \div 6 = 2.04$

วิธีทำ เนื่องจาก $\square \div 6 = 2.04$

จะได้ $\square = 2.04 \times 6$

$\square = 12.24$

จำนวนที่แทน \square คือ 12.24

ตอบ ๑๒.๒๔

1) $0.851 + \square = 3.243$

2) $\square - 2.06 = 9.53$

3) $8 \times \square = 11.2$

4) $\square \div 2 = 7.5$

2 เติมคำตอบ

1) $3.15 + \square = 15$

$\square = \dots\dots\dots$

2) $\square + 0.052 = 0.86$

$\square = \dots\dots\dots$

3) $4.8 - \square = 0.9$

$\square = \dots\dots\dots$

4) $\square - 7.25 = 20$

$\square = \dots\dots\dots$

5) $18 \times \square = 7.2$

$\square = \dots\dots\dots$

6) $\square \times 2 = 3$

$\square = \dots\dots\dots$

7) $\square \div 9 = 4.5$

$\square = \dots\dots\dots$

8) $\square \div 4 = 3.1$

$\square = \dots\dots\dots$

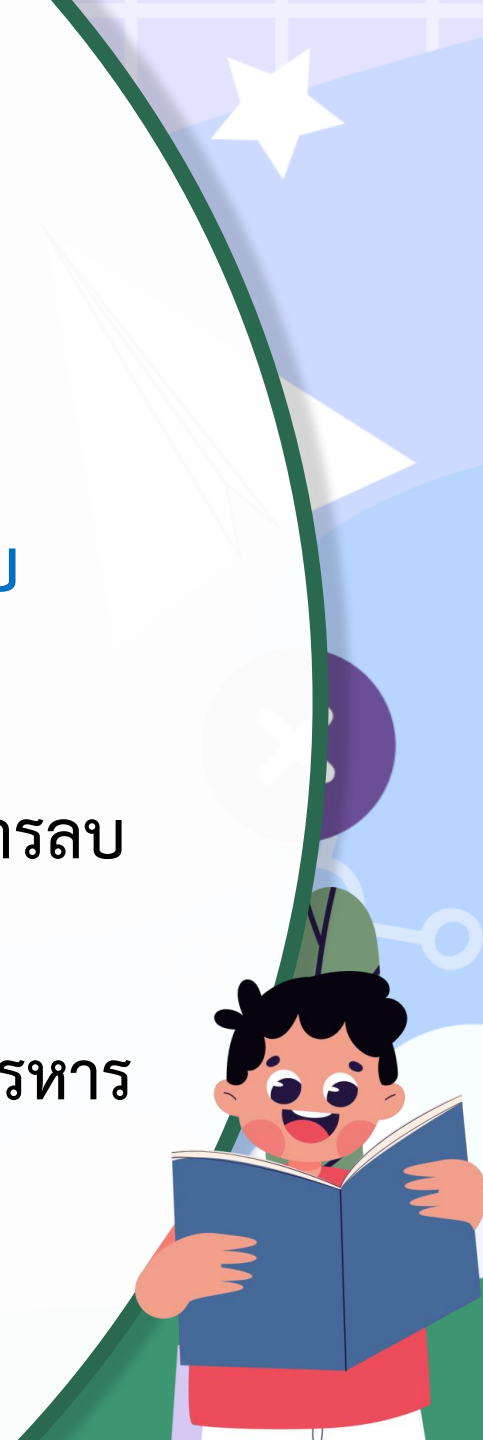

สรุปบทเรียน

การหาตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์การบวก การลบ
การคูณ การหารทศนิยม

- การหาค่าของตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์การบวกและการลบทำได้โดยใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและการลบ
- การหาค่าของตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์การคูณและการหารทำได้โดยใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณและการหาร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การวิเคราะห์และหาคำตอบของ
โจทย์ปัญหาการคูณ การหารทศนิยม

สิ่งที่ต้องเตรียม

แบบฝึกหัด 2.28

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

